

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Dialecticæ

Dieterich, Conrad

Giessæ Hessorum, 1611

Appendix De Reductione.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56580](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56580)

ternæ vel subordinata, ut, *Socrates aut est homo, aut est animal. Sed est homo. Ergo non est animal. Aut à Deo habemus eruditionem, aut à praeceptoribus. Sed à praeceptoribus. Ergo non à Deo.*

[*Hic disjunguntur subordinata, quæ tamen conjungi ac subordinari debebant.*]

IV. Si tertium aut quartum membrum in disjunctione possit dari, quod omissum est, Syllogismus vitiosus est, ut, *Bona opera aut sunt facienda, ut eis mereamur vitam æternam, aut omittenda. Atqui non sunt facienda, ut eis mereamur vitam æternam. E. omittenda.*

[*N. V. C. ob insufficientem in disjuncto finium enumerationem. Facienda enim bona opera tum propter mandatum, tum gloriam Dei, tum ut proximum juvemus & fidem nostram demonstremus, &c.*]

APPENDIX DE REDUCTIONE.

1. Syllogismis tum simplicibus tum compositis accidit ἀναγωγή sive Reductio.

2. Reductio est Syllogismorum secundæ & tertiæ figuræ per primam, & compositorum (Syllogismorum) per simplicem (Syllogismum) demonstratio.

[*Omnes quidem Syllogismi simplices habent necessitatem illationis, sed tamen non æquæ conspicuam. In prima figuræ omnium est evidentissima, quia congruit ad dictum de omni, & nullo. At quia dictum de omni & nullo secundæ & tertiæ figuræ non adaptatur, fit, ut in iisdem iudicium de consequentia aliquando sit ambiguum, aut obscurum. Ideoque propter majorem evidentiam disponuntur Syllogismi primæ & secundæ figuræ juxta formam primæ, non ut necessitatem suscipiant, ut inquit Zabarella; sed ut earum necessitas conspicua fiat. Sit Syllogismus, exempli gratia, tertiæ figuræ: Omnis stultus insanit. Omnis stultus est servus. Quidam ergo servi insaniunt. In hoc quidem est necessitatis illatio: fit tamē illa, si ad primam reducatur figuram, evidentior hoc modo: Omnis stultus insanit. Quidam servi sunt stulti. E. Quidam servi insaniunt.]*

3. Estq; vel Directa, qua & ostensiva dicitur, vel directa.

4. Directa est, quæ fit conversione, vel conversione & transpositione simul.

[Conversionis, transpositionis ista & reductio, ut facilius percipiatur Consonantes in vocabulis Modorum sunt observanda. Initiales B. C. D. E. indicant, ad quem modum per figuram quis secunda vel tertia sit reducendus, illum scilicet cum quo initialem communem habet. Ita ad Barbara reducitur Baroco & Bocardo: ad Celarent, Celare & Cameses, ad Darii, Darapti, Datisti, Disamis: ad Festino, Felapton, Ferison. Consonantes mediae S. P. M. C. qua ratione seu instrumento Reductio fit inferenda, nempe juxta versiculum,

S. vult simpliciter verti. P. verò per acci:

M. vult transponi. C. per impossibile duci. Præterea de 4. figura.

EXEMPLA.

I.

Ce N. lapis est animal.

fa O. homo est animal. E.

re. N. homo est lapis.

Reducitur ad modum 1. Figuræ

Ce N. animal est lapis.

la N. homo est animal. E.

rent. N. homo est lapis.

II.

Ca O. homo est animal.

me O. lignum est animal. E.

stres. N. lignum est homo.

Reducitur ad modum 1. Figuræ

Ce N. animal est lignum.

la O. homo est animal. E.

rent. N. homo est lignum.

III.

Fe N. lapis est animal.

fti Q. corpus est animal. E.

ao. Q. corpus non est lapis.

Reducitur ad modum 1. Figuræ

- Fe N. animal est lapis.
 ti Q. Corpus est animal. E.
 o. Q. corpus non est lapis.

IV.

- Da O. homo est mortalis.
 ra O. homo est animal. E.
 pu. Q. animal est mortale.

Reducitur ad modum 1. Figuræ

- Da O. homo est mortalis.
 ti Q. animal est homo. E.
 i. Q. animal est mortale.

V.

- Fe N. planta sentit.
 la O. planta vivit. E.
 pton. Q. vivens non sentit.

Reducitur ad modum 1. Figuræ

- Fe N. planta sentit.
 ti Q. vivens est planta. E.
 o. Q. vivens non sentit.

VI.

- Dif Q. animal est homo.
 am O. animal est substantia. E.
 s. Q. substantia est homo.

Reducitur ad modum 1. Figuræ

- Da O. animal est substantia.
 ti Q. homo est animal. E.
 i. Q. homo est substantia.

VII.

- Da O. animal est substantia.
 tif Q. animal est homo. E.
 i. Q. homo est substantia.

Reducitur ad modum 1. Figuræ

- Da O. animal est substantia.
 ri Q. homo est animal. E.
 i. Q. homo est substantia.

VIII.

- Fe N. animal est lapis

ri. *Q. animal est album. E.*

on. *Q. album non est lapis.*

Reducitur ad modum 1. Figura

Fe N. *animal est lapis.*

ri. *Q. album est animal. E.*

o. *Q. album non est lapis.*

5. *Reductio indirecta est, quâ evidentiam modorum Baroco, & Bocardo absurditate contradictionis admodum tendæ demonstramus.*

[Reductio ista fit hoc modo. Sume conclusionem ab adversario negata contradictoriam, & in assumptione, si sit Baroco, vel propositione, si sit Bocardo, repono: Inde emerge conclusio alteri præmissarum, quas adversarius concesserat contradicens: adeoq; cogitur adversarius, ut neget præmissam prius concessam, vel in reducendo recte conclusum fuisse, fateatur. ut,

Ba O. *honestum est licitum.*

ro. *Q. voluptas non est licita. E.*

co. *Q. voluptas non est honesta.*

Concessis præmissis neget quis conclusionem. Tu contradictoriam ejus pone loco assumptionis, ejusdemq; (assumptæ) contradictoriam in Barbara conclude hoc modo.

Bar O. *honestum est licitum.*

ba. O. *voluptas est honesta. E.*

ra. O. *voluptas est licita.*

Hæc conclusio cum contradicat Assumpt. prius concessam, necessum est, ut adversarius fateatur Syllogismi prioris conclusionem fuisse bonam, aut se illius assumptionem male concessisse.

Bo. *Q. bella non sunt fugienda.*

car. O. *bella sunt misera. E.*

do. *Q. misera non sunt fugienda.*

Loco majoris pone contradictoriam conclusionis & ejusdem (propositæ) contradictoriam conclude in Barbara sic:

Bar O. *miserum est fugiendum.*

ba. O. *bella sunt misera. E.*

ra. O. *bella sunt fugienda.*

6. *Reductio compositorum est, qua Syllogismi educti*

positi ad simplices reducuntur. Sic connexus I. modi
reducitur ad primam figuram. ut,

Signus est elementum, est corpus simplex.

Atqui est elementum. E.

Bar. Elementum est corpus simplex.

ba. Ignis est elementum. E.

ra. Ignis est corpus simplex.

Connexus II. modi reducitur ad secundam figu-
ram hoc modo:

Si Sancti demortui sunt invocandi, res nostras sciunt.

Atqui res nostras non sciunt. E.

Cam. Invocandi res nostras sciunt.

et. Sancti res nostras non sciunt. E.

tes. Sancti non sunt invocandi.

Disjuncti Syllogismi possunt reduci ad primam,
hoc modo:

Aut dies est, aut nox est. Fe. Dies non est nox.

Sed dies est. ri. Nunc est dies. E.

Ergo nox non est. o. Nunc non est nox.

[Verum cum Reductio aliud nil quam errorum corre-
ctio videatur, ut loquitur Libavius, qui argumentorum na-
turam perfecte cognitam habent, eadem non usq; indigent.
Hinc ignoretur ω s $\epsilon\upsilon$ $\tau\upsilon\omega\omega$ adicere voluimus.]

Hucusq; de Syllogismo Manifesto, ejusq; specie-
bus, superest Crypticus.

CAPUT XXII.

I. Syllogismus Crypticus est, cujus
naturalis dispositio certis cryp-
tibus occultatur vel immutatur.

[Naturalis dispositio hæc est, ut singuli Syllogismi
consistat partibus duabus, antecedente (sive propositione &
assumptione, & consequente (conclusionem:)) Quandocunq;
partium harum aliqua omittitur, vel occultatur, vel
invertitur ac immutatur, vel deniq; amplificatur & auge-
tur, ista amplificatio, occultatio, & inversio dicitur cryptis, seu
Syllo-